

Развој интегрисаног система регистара у статистици

Ивана Кнежевић

Београд, 31. јануар 2025.

Национални статистички систем

EU4SORS

Национални статистички систем

Званична статистика

Блиска сарадња унутар статистичког система води ка:

Укљученост свих заинтересованих страна у успостављање нових и измену постојећих регистара, уз примену националних и међународних методологија и стандарда.

Информисаност свих заинтересованих страна о доступним изворима података.

Размена знања и искустава путем редовних формалних и неформалних састанака, на различитим организационим нивоима.

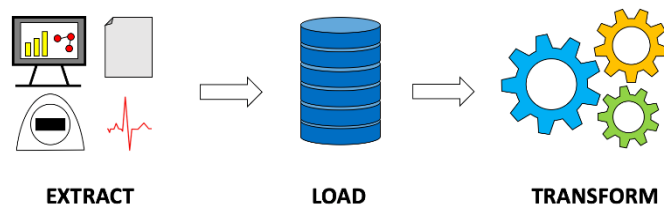
Закон о званичној статистици

Према Закону о званичној статистици (мандат/одговорност):

- РЗС има право да користи податке са свих административних извора, укључујући личне идентификаторе, без накнаде, у циљу израде званичних статистика.
- РЗС има право да даје препоруке власницима административних извора података у вези са њиховим развојем, у складу са доступним ресурсима.
- Власници административних извора су дужни да обавесте РЗС о сваком намераваном успостављању административног регистра, као и о свакој измени или проширењу постојећег извора.

Процес трансформације административних у статистичке податке

EU4SORS

Административни
регистар

Статистичка
истраживања

Статистички
регистар

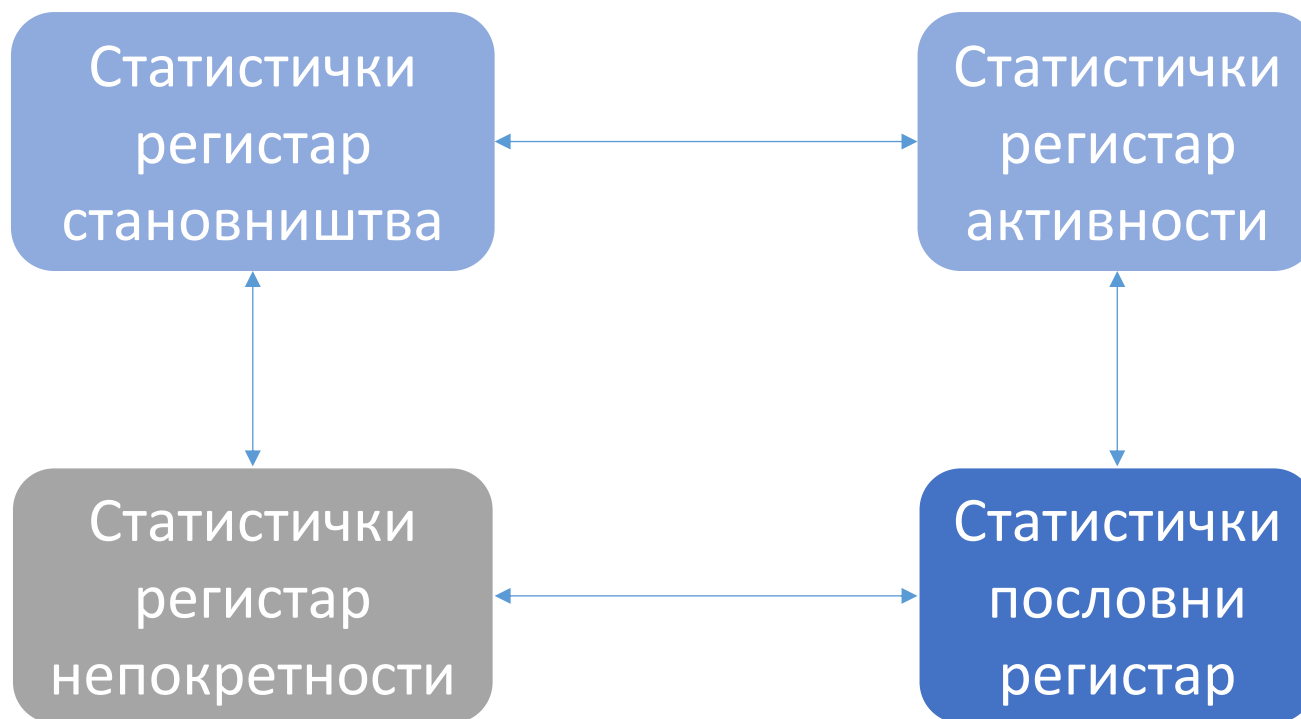
Попис

Статистички резултати

- Трансформација административне у статистичку популацију
- Трансформација административних ентитета у статистичке јединице (нпр. домаћинства, предузећа,...)
- Трансформација административних у статистичке варијабле
- Превођење административних у статистичке класификације и шифарнике
- Решавање дупликата, недостајућих вредности, грешака у подацима
- Решавање неконзистентности у подацима између различитих извора, итд.

Интегрисани систем статистичких регистара

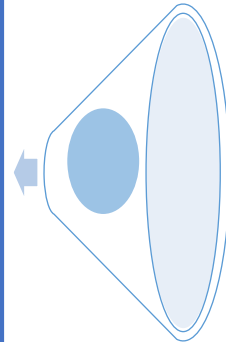
EU4SORS

Предности коришћења интегрисаног система регистара

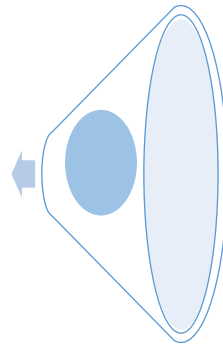
- 1. Смањење трошкова:** Прикупљање нових података може бити скупо, док се административни подаци већ прикупљају у различитим институцијама и могу бити коришћени без додатних трошкова.
  - 2. Смањење оптерећења испитаника:** Административни подаци смањују потребу за директним испитивањем грађана и предузећа, чиме се смањује административни терет на испитанике и повећава одзивност.
  - 3. Већа покривеност и тачност:** Административни извори често обухватају целокупну популацију или велике делове популације, што доприноси бољој тачности и репрезентативности статистичких резултата.
  - 4. Учесталост и актуелност података:** Административни подаци се често ажурирају на редовној основи, омогућавајући чешћу производњу и ажурирање статистике.
  - 5. Историјски подаци:** У многим случајевима, административни подаци пружају историјски контекст и омогућавају анализу трендова кроз дужи временски период.
  - 6. Повећање ефикасности:** Употреба већ доступних података доприноси бржој производњи званичне статистике и бољој интеграцији са другим статистичким производима.
  - 7. Повећање квалитета података:** Подаци из више административних извора могу се интегрисати, чиме се побољшава квалитет и обухват информација кроз процес валидације и упаривања података.
- Ове предности чине административне податке вредним ресурсом за званичну статистику и омогућавају бољу употребу постојећих информација у економичнијој и бржој производњи статистичких резултата.

Статистички пословни регистар

- Регистар привредних субјеката
- Регистар предузетника
- Регистар ПИБ-ова
- Регистар ПДВ обвезника
- Регистар фискалних каса
- Регистар блокираних привредних субјеката
- Регистар пољопривредних газдинстава

Статистички регистар становништва

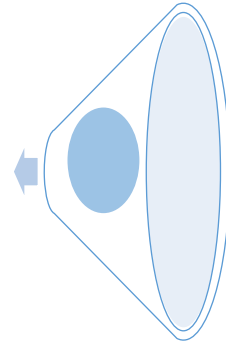

Попис становништва
Централни регистар становништва
Регистар запослених
Регистар образовања
Регистар пореза и прихода
Регистар незапослених
Корисници социјалне помоћи
Корисници поштанских услуга
Корисници пензионерских картица
Здравствени информациони систем
Корисници здравственог осигурања
Корисници ПИО

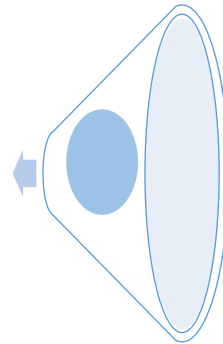

Статистички регистар активности

Регистар запослених
Регистар незапослених
Регистар ученика и студената
Пореска пријава о порезима и доприносима
Регистар пензионера

Статистички регистар непокретности

Регистар просторних јединица
Адресни регистар
Регистар непокретности
Порез на имовину
Регистар електричних бројила
Евиденција водовода и канализације
Инфостан
....

Статистика образовања

- 2022. РЗС први пут преузео податке из Јединственог информационог система просвете (ЈИСП).
- 2023. РЗС је укинуо четири традиционална истраживања о основном и средњем образовању. То значи да су образовне установе поштеђене попуњавања статистичких образаца, (~20 000 упитника годишње).
- У фебруару 2024. први пут објављено саопштење „Основно образовање - почетак 2023_2024. и крај 2022_2023.“ на бази података из ЈИСП.

Витална статистика

- Статистика о рођеним и умрлим лицима, као и о разведеним браковима добија се на основу административних евиденција МДУЛС и Министарства правде, док интеграција тих евиденција са подацима из других извора (друге адм. евиденције и Попис становништва) омогућава да надоместимо недостатке у појединачним евиденцијама.

Статистика регистроване запослености и просечних зарада

- Од 2015. године ЦРОСО је главни извор података за статистику регистроване запослености.
- Од 2018. године Пореска управа (образац ППП-ПД) је главни извор података за статистику просечних зарада.

ВАЖНО: Приликом транзиције са једног на други извор података РЗС све време води рачуна да процес статистичке производње не буде угрожен, да квалитет статистичког производа не буде умањен и да упоредивост серије података буде обезбеђена независно од извора података.

Резултати интеграције административних података – изазови

EU4SORS

Унутрашње миграције 	Редовно се спроводи истраживање, од недавно на бази индивидуалних података из МУП-а
Спољне миграције - имиграција 	Успостављање методологије, на бази података из МУП-а, је у току. Имиграцијом су обухваћене две категорије: <ol style="list-style-type: none"> 1. Страни држављани (привремени боравак/ стално настањење/годину дана и дуже). У плану је објављивање саопштења о страним држављанима у Србији током 2025. године. 2. Држављани РС који су остварили прво пребивалиште у текућој години.
Спољне миграције - емиграција 	<ul style="list-style-type: none"> • Не постоји један поуздан извор података (највећи број грађана не одјављује своје пребивалиште приликом емиграције). • Покренута иницијатива за формирање међуресорне радне групе. • Један од препоручених приступа је интеграција што већег броја релевантних извора података и дефинисање методологије на бази тзв. „знакова живота“ у доступним евиденцијама. Нпр. У Естонији број становника се утврђује на основу „знакова живота“ у 27 регистара. • Неопходна синергија у циљу препознавања додатних извора података који би могли бити релевантни.

ЗАКЉУЧАК

- Постигнут је значајан напредак у доступности и квалитету административних евиденција кроз сарадњу РЗС са институцијама које су надлежне за одржавање тих евиденција.
- Ова сарадња је омогућила замену бројних традиционалних статистичких истраживања административним подацима, чиме је значајно допринела модернизацији статистичког система.
- Наредни корак у развоју статистичког система је усвајање закона о статистици, који ће омогућити приступ евиденцијама које нису у државном власништву (банке, мобилни оператери, трговински ланци, итд). Овај приступ је кључан за напредак статистике, као и за усмеравање нашег система у правцу у којем се статистика развија.
- Циљ укључивања што већег броја података је стварање свеобухватнијег и квалитетнијег система за подршку доношења одлука.

Quality is everyone's
responsibility.

W. Edwards Deming

quote fancy